

Homes d'honor és un thriller, bastant distret, que combina tres històries d'upa: la negligència en l'incendi del Liceu, la història d'un pare de la pàtria que resulta ser el traïdor que va lliurar Companys als franquistes (pura novel·la *Sàpiens*: fins i tot el director de la revista apareix com a personatge), l'estada barcelonina d'una escriptora (una mena de Saviano en siciliana eixuta) que investiga les màfies italianes que campen al seu aire pel nostre país. Bosch ho aprofita per defensar els valors de la televisió responsable en contra del periodisme d'aparador i per expressar, un cop més, el seu desànim: tanta feina per a no res, al final tot queda tapat pels interessos dels que manen. Santana s'hi deixa veure molt: entrevistant sense pietat l'alcalde, fent-se el noi bonic i enduent-se al llit l'escriptora Tuzza Talese. El desllorigador de l'acció (la trobada amb un dels operaris que treballava al Liceu el dia que es va produir l'incendi) està agafat pels pèls i resta versemblança a tot plegat. Si no vol parlar-ne, a què treu cap que Ramon Cuadras s'adreça al periodista i li faci aquella revelació? Com és que, de cop i volta, Santana es llença a furgar (provocant un incident violent amb l'alcalde) si no té cap dada objectiva on aferrar-se? Tampoc no s'entén gaire que la italiana deixi llegir la novel·la que està escrivint a la secretària del periodista, a qui no coneix de res. El morbo, per als espectadors de TV3, és veure-hi retratats, amb altres noms, la directora de la cadena i el seu entrevistador estrella. La traça i la malícia de Xavier Bosch en retratar-los tapa les mancances a l'hora de construir un argument més coherent i compensat.

La novel·la de Xavier Bosch fa servir alguns dels mateixos elements d'*El experimento Barcelona* de Jordi Bordas i Eduardo Martín de Pozuelo, que es va publicar l'any passat. Les he llegit totes dues i no crec que hi hagi una relació directa. Comparar-les m'ha servit, però, per refermar-me en una teoria que ja vaig exposar a propòsit del llibre de David Cirici sobre el cas Millet. *Homes d'honor*, com la majoria de les novel·les d'actualitat escrites en català, tendeix a la caricatura. Mentre que l'obra de Bordas i Martín de Pozuelo és un thriller cent per cent realista, que barreja figures reals de la vida cultural i de l'administració catalana amb mafiosos de ficció, en una trama política per fer guanyar vots a Força Itàlia i enfortir Berlusconi. Els moviments de l'alcalde Antoni Negrier a *Homes d'honor* no tenen cap altra finalitat que amagar la realitat i perpetuar els privilegis de la classe dirigent sorgida del franquisme, mentre que a *El experimento Barcelona* hi ha una utilització de l'opinió pública en favor d'un nou poder que utilitza com a plataforma l'espai mediàtic. |

Paul Harding
Llauners / Vidas de hojalata

Trauducció al català de Maria Iniesta i Agulló i al castellà de Jordi Martín Lloret

EDICIONS DE 1984 / RBA
192 / 183 PÀGINES
18 EUROS

Premi Pulitzer de ficció 2010

Novel·la Obra primerenca de Paul Harding, que va obtenir el premi Pulitzer de ficció, i que recrea retalls del passat d'un metòdic rellotger moribund i agonitzant que emergeixen entre les al·lucinacions que la malaltia li causa

Formes del record

ROBERT SALADRIGAS

Paul Harding (Wenham, Massachusetts, 1967) era un amant de la música que, segons crec, va passar per les famoses classes d'escriptura creativa de la Universitat d'Iowa i es va empescar una primera novel·la, titulada *Tinkers*, és a dir, *Llauners*, que ningú no va voler publicar. Finalment ho va fer una editorial molt petita, la Bellevue Literary Press, amb una tirada gairebé ridícula. Això va succeir el 2009. Un any més tard *Llauners*, la primerenca novel·la del desconegut Paul Harding havia desvetllat no se sap ben bé com l'atenció d'alguns crítics i lectors –un acte de fe en la capacitat prodigiosa i justiciera de la bona literatura–, i el cas és que va ser distingida ni més ni menys que amb el prestigiós Premi Pulitzer de ficció. I d'avui per demà, Harding i el seu únic llibre es van consagrar. Em plau afegir que merecudament.

Al cap i a la fi *Llauners* conta una cosa tan poc nova com és la his-

d'allò més seductor: “George Washington Crosby va començar a tenir al·lucinacions vuit dies abans de morir”. La seva vaporosa memòria de moribund recupera episodis i imatges aïllades del pare, les quals no són suficients per armar una història lineal però sí perquè el lector es formi una idea dels esdeveniments que molts anys enreure van motivar la seva separació per tota la vida.

El pare es deia Howard, també

La singularitat de Howard era la seva epilèpsia. Un dia, el nen George va assistir a un dels atacs, va voler ajudar la seva mare i es va endur una queixalada de mastí. Poc després Howard fugia de casa, abandonava els seus fills i al cap del temps i lluny de Nova Anglaterra fundava una nova família, quan va descobrir que la seva dona Kathleen tenia la intenció d'ingressar-lo en un manicomi. El relat del tràngol horrible que va suposar la

No és la història creuada del pare i el fill en un ambient rural el que destaca sinó la forma que Harding tria per explicar aquestes vides

era llauner i mantenia la seva família exercint de venedor ambulant. D'aquesta activitat paterna pels camins del comtat sorgeix un dels relats col·laterals més bonics: la figura de l'ermità Gilbert, a qui Howard arrenca un queixal en la seva última trobada abans de ser engolit pel rigor de l'hivern, i el tresor

pèrdua del pare (“El pare tenia la cara tacada i la boca plena de sang, la meua, i els seus cabells i el terra també estaven tacats de sang, la seva, del tall que s'havia fet al cap en caure i topar amb la cadira”) trasllueix una esgarriosa intensitat narrativa: “O sigui que és això. Ara ja sé què és. El pare no és un home llop, ni un ós, ni un monstre; ara ja puc marxar”.

Estil propi

Insisteixo que el que és interessant de *Llauners* no és la història creuada del pare i el fill en l'especificitat de l'àmbit rural nord-americà, sinó la forma que Paul Harding tria, fent gala d'un rar mestratge o potser deixant-se portar per la intuïció del creador de raça, per contar les vides dels dos homes i de tot allò que gira al seu voltant. Per posar un exemple d'alt valor significatiu: a mesura que George Washington Crosby va restant les hores que li queden de vida, s'esforça per anomenar el que fins aleshores no havia anomenat i la seva mirada, com cristal·lina i alhora incisiva, percep objectes insospitats i els descriu amb una atenció pel detall que fa pensar en algú que reconeixent-se a la mercè de la mort, esverat per la seva presència, s'aferra a les petites coses visibles abans d'esvair-se a poc a poc en l'aire com ho va fer el pare de Howard, el seu avi. L'últim que George recorda és el sopar de Nadal del 1953 i la sobtada i fugaç aparició que es va produir. Després, la “fosca sang” va començar a enretirar-se dels peus i les cames de George i ell es va disposar a experimentar –i a descriure des de la vida– la consciència de la seva pròpia mort. Això és (almenys en part) el que per a mi fa extraordinària aquesta primera novel·la de Paul Harding. |

El personatge principal és aficionat a escorcollar i compondre rellotges

GETTY IMAGES

tòria de la breu i insatisfactòria relació d'un fill amb el seu pare, en un escenari de l'Amèrica rural d'entre els segles XIX i XX. El fill es diu George Washington Crosby i va néixer a West Cove, Maine, el 1915. És llauner i aficionat a escorcollar i compondre rellotges des del dia en què li van regalar un rellotge juntament amb el manual *El bon rellotger*, del rev. Kenner Davenport, editat el 1783. La novel·la s'inicia amb el següent paràgraf,

més gran del qual era una primera edició dedicada pel seu vell amic Hawthorne. Hi ha alguna cosa vagament espectral i al mateix temps poètica en aquestes evocacions de la ment de George, que potser sonen irreals però resulten convincents en l'atmosfera que les amara. Em passa pel cap la falsa mort de Tom Budden i la seva família en l'incendi d'un cobert que, tanmateix, va deixar els cadàvers d'uns misteriosos desconeguts.